

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA

Na osnovu člana 14. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00) i člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 10/04) izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2004. GODINU I
POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA
SOCIJALDEMOKRATSKE PARTIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj:09-07-6-1882-1/05

Sarajevo, 20. mart 2006. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE REVIZORA.....	2
1. UVOD.....	3
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	3
3. OPIS REVIZIJE.....	4
4. PRETHODNE REVIZIJE.....	4
5. NALAZI I PREPORUKE	4
5.1. NALAZI.....	4
5.2. PREPORUKE.....	8

MIŠLJENJE REVIZORA

- 1.1. Služba za reviziju finansijskog poslovanja u Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine izvršila je reviziju finansijskih izvještaja **Socijaldemokratske partije BiH** i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2004. godinu i finansijskog izvještaja od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata opštinskih izbora održanih u oktobru 2004. godine. Revizija je ispitivala primjenu Zakona o finansiranju političkih partija i primjenu člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, od strane SDP BiH.
- 1.2. Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.
Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.
- 1.3. Reviziju smo obavili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garancije da je stranka postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.
- 1.4. Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, usaglašenost sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Utvdili smo da Socijaldemokratska partija BiH nije u izvještajnom periodu postupila u skladu sa odredbama člana 5. stav 1., člana 6., člana 8., i člana 11. stav 1., 2. i 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaji ukazuju da je Socijaldemokratska partija BiH u 2004. godini postupila u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i članom 15.10 Izbornog zakona BiH.

1. UVOD

Služba za reviziju finansijskog poslovanja u Izornoj komisiji BiH (u daljem tekstu: Služba za reviziju) je izvršila reviziju finansijskih izvještaja Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine i to:

- godišnjeg finansijskog izvještaja za 2004. godinu i
- finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata opštinskih izbora održanih u oktobru 2004. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 14. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka i članom 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka u periodu od 07.09. do 18.10.2005. godine.

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Socijaldemokratska partija BiH iskazala prihode, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Red.br.	Vr.prihoda	Iznos u KM	Učešće u Uk.prih.
1	Članarina	202.970,25	4,88%
2	Prilozi fizičkih lica	55.993,44	1,35%
3	Prilozi pravnih lica	91.137,57	2,19%
4	Prihodi od imovine	677.872,23	16,30%
5	Prihodi od pr.lica	1.915,00	0,05%
6	Prihodi od poklona	3.072,65	0,07%
7	Prihodi iz budžeta	2.178.550,54	52,39%
	- Budžet BiH	14.220,00	
	- Budžet FBiH	190.381,00	
	- Budžet RS	83.026,08	
8	Ostali prihodi	946.434,30	22,76%
	Ukupni prihodi:	4.157.945,98	100,00%

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine. Skraćeni naziv stranke je SDP BIH.

SDP BIH je registrovana 21.03.1990. godine na Višem sudu u Sarajevu pod brojem R-I- 1/90.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, ulica Alipašina 41.

Za zastupanje stranke ovlašteni su Zlatko Lagumdžija, predsjednik, i Svetozar Pudarić, generalni sekretar.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2004. godinu je Fikret Musić.

Organizacionu strukturu SDP -a čine:

- Glavni odbor
- 10 Kantonalnih odbora

- 6 Regionalnih odbora
- 3 Gradska odbora
- 104 Opštinska odbora

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije su godišnji finansijski izvještaj SDP BiH za 2004. godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata lokalnih izbora 2004. godine i to sljedećih organizacionih dijelova:

- Glavnog odbora SDP (godišnji finansijski izvještaj);
- Opštinskog odbora Bihać (godišnji finansijski izvještaj);
- Opštinskog odbora Gradačac (godišnji finansijski izvještaj);
- Opštinskog odbora Visoko (godišnji finansijski izvještaj);
- Opštinskog odbora Stari Grad Sarajevo (godišnji finansijski izvještaj);
- Opštinskog odbora Cazin (postizborni finansijski izvještaj); i
- Regionalnog odbora Banja Luka (postizborni finansijski izvještaj).

Cilj revizije je da revizoru omogući da izrazi mišljenje o tome da li je SDP BiH u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Obim revizije finansijskih izvještaja SDP BiH obuhvata utvrđivanje usklađenosti finansijskih transakcija političke stranke sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na prihode iz budžeta, priloge fizičkih i pravnih lica, prihode od imovine i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE REVIZIJE

Revizija finansijskih izvještaja SDP BiH obavlja se prvi put pa je neophodno povećati obim revizijskih postupaka.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

- a) **Na osnovu obavljene revizije u izabranim organizacionim dijelovima stranke utvrđeno je da je SDP BiH prekršila odredbe člana 5. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka.¹**

Utvrđeno je da je SDP BiH primila priloge pravnih lica iz inostranstva u ukupnom iznosu od 569.113,44 KM (iskazani na obrascu 3. stavka: ostali prihodi). SDP BiH je prekršila odredbe člana 5. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka u iznosu od 552.953,44 KM.

¹ Ukupan iznos jednokratnog priloga pravnih i fizičkih lica ne smije da premaši osam prosječnih neto plata prema zvaničnim podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine u jednoj kalendarskoj godini i ne smije da se dodjeljuje više od jednom godišnje

- b) Stranka je prekršila odredbe člana 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka jer nije prijavila pojedinačne priloge fizičkih i pravnih lica čiji ukupan iznos premašuje 100,00 KM.²**

Glavni odbor SDP BiH u izvještaju nije iskazao prilog fizičkog lica u iznosu od 100,00 KM. Sredstva su uplaćena na devizni račun SDP BiH i nisu evidentirana u knjigovodstvu.

Od ukupno iskazane članarine po osnovu odborničkog paušala za decembar 2004. godine (1.710,00 KM), opštinski odbor SDP BiH Stari Grad Sarajevo je na stavci članarina trebao iskazati samo iznos od 171,00 KM. Članom 4. Odluke o članarinama SDP BiH je propisano da članovi koji ostvaruju dodatne prihode po osnovu vršenja zastupničkih ili drugih funkcija (paušali, i sl.) izdvajaju 10% ovih primanja za organizacioni dio SDP-a BiH.

Obzirom da je članom 3. stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka predviđeno da se članarinom smatraju redovni iznosi koje član uplaćuje u skladu sa odredbama statuta političke stranke, te da se uplate koje prelaze iznose navedene članarine smatraju priložima, uplate u ukupnom iznosu od 1.539,00 KM se smatraju priložima fizičkih lica, i trebali su biti iskazani na obrascu 3-a (prilozi fizičkih lica).

- c) Na osnovu obavljene revizije u izabranim organizacionim dijelovima stranke utvrđeno je da Socijaldemokratska partija BiH nije postupala u skladu sa odredbama člana 8. Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno da je primala zabranjene priloge.³**

Pojedini opštinski odbori Socijaldemokratske partije Bosne i Hercegovine su koristili poslovne prostorije opštinskih organa uprave bez naknade.

Utvrđeno je da su sljedeći opštinski odbori, čiji su finansijski izvještaji bili predmet revizije, koristili besplatno poslovne prostorije opština:

- opštinski odbor SDP BiH Stari Grad Sarajevo je na osnovu odluke opštine Stari Grad Sarajevo besplatno koristio poslovne prostorije opštine.

- opštinski odbor SDP BiH Gradačac na osnovu ugovora o besplatnom korištenju poslovnih prostorija opštine iz 2002. i 2003. godine. Obzirom da navedeni ugovori ne obuhvataju period koji je predmet revizije opštinski odbor SDP BiH Gradačac je dao izjavu u kojoj se navodi da se odredbe ugovora odnose i na naredni period.

- opštinski odbor SDP BiH Visoko je dostavio izjavu iz koje ne možemo utvrditi u čijem su vlasništvu poslovne prostorije koje koristi za svoj rad. Tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja Socijaldemokratska partija BiH je dostavila dokumentaciju o vlasništvu nad nekretninama prema kojoj opštinski odbor SDP BiH Visoko u svom vlasništvu nema nekretnina. Prema dopisu opštine Visoko sve političke stranke na području opštine Visoko ne plaćaju naknadu za korištenje poslovnih prostorija koje su u vlasništvu iste.

² Ako ukupan iznos priloga jednog pravnog ili fizičkog lica premašuje 100 KM, ta uplata mora da se unese u finansijski izvještaj u skladu sa članom 11

³ Državni, entitetski i kantonalni organi, organi opštinskih i mjesnih zajednica, javne institucije, javna preduzeća, humanitarne organizacije, preduzeća koja su po svojoj djelatnosti isključivo neprofitna, vjerske zajednice, kao i privredna udruženja u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% ne mogu da finansiraju političke partije.

Zbog indicija da pojedini organizacioni dijelovi SDP BiH koriste bez naknade poslovne prostorije opštinskih organa uprave, traženo je od Glavnog odbora SDP-a BiH da obezbijedi dokumentaciju vezanu za korištenje poslovnih prostorija.

Glavni odbor je dostavio podatke za osamdesetdva (82) organizaciona dijela stranke, od kojih sedam (7) ne plaća zakupninu za poslovne prostorije. Pored opštinskih odbora, čiji su izvještaji bili predmet revizije, opštinski odbor SDP BiH Novi Grad Sarajevo, na osnovu protokola parlamentarnih stranaka u Skupštini opštine, besplatno koristi prostorije opštine Novi Grad. Također, opštinski odbori Socijaldemokratske partije BiH Ilidža, Novo Sarajevo i Kakanj koriste poslovne prostorije opština bez naknade.

Opština Goražde je Odlukom iz 2003. godine odredila mjesečnu participaciju u iznosu od 150,00 KM za rješavanje pitanja sjedišta političkih stranaka koje participiraju u opštinskoj vlasti. Po tom osnovu opštinski odbor SDP BiH Goražde je u 2004. godini ostvario prihode u iznosu od 1.200,00 KM. SDP BiH je prihode po ovom osnovu iskazala kao prihode iz budžeta (obrazac 3-f).

d) Stranka je prekršila član 11. stav 1., stav 2. i stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka.⁴

- Godišnji finansijski izvještaj je dostavljen dana 15.04.2005.godine, a dopune izvještaja dana 11.10.2005. godine. Socijaldemokratska partija BiH je dostavila finansijski izvještaj za period izborne kampanje (postizborni finansijski izvještaj) dana 15.04.2005. godine, i dopune izvještaja dana 02.11.2005. godine.
- Socijaldemokratska partija BiH nije prikazala devizni račun u Raiffeisen banci. Glavni odbor SDP BiH je u poslovnim knjigama iskazao stanje na dan 31.12.2004. godine u iznosu od 1.869,26 KM (i odgovara početnom stanju na dan 01.01.2004. godine). Prema izvodima deviznog računa u Raiffeisen banci SDP BiH je na dan 31.12.2004. godine imala 4.886,84 KM. Prilozi iz inostranstva su evidentirani u knjigovodstvu prilikom prenosa sredstava sa deviznog računa na transakcijske račune SDP BiH.
- Socijaldemokratska partija BiH je iskazala prihode od članarina u iznosu većem od ostvarenog. SDP BiH je dio budžetskih sredstava u iznosu od 20.386,00 KM iskazala kao prihod od članarina.
Na obrascu 3-f (prihodi iz budžeta) su iskazane uplate paušala odbornika SDP BiH u opštini Cazin. Obzirom da se radi o uplatama sredstava koja se u skladu sa Odlukom o članarinama SDP BiH smatraju članarinom, uplate su trebale biti iskazane kao prihodi od članarina.

Opštinski odbor SDP BiH Gradačac je evidentirao uplate članarina od odborničkog paušala. Članarine su uplaćene na transakcijski račun opštinskog odbora u zbirnom iznosu, i nije vođena evidencija o pojedinačnim uplatama odbornika. Na isti način su radili opštinski odbori SDP BiH Stari Grad Sarajevo i Visoko.

⁴ Politička stranka je obavezna da Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine podnosi finansijske izvještaje na obrascima koje je odobrila IK BiH.

Glavni odbor SDP BiH je u 2004. godini ostvario prihode od imovine u iznosu od 688.325,54 KM a iskazao u finansijskom izvještaju iznos od 605.265,24 KM. Prihod je iskazan manjim od stvarnog jer je umanjen za iznos dvije (2) zakupnine iz 2003. godine.

Sredstva u iznosu od 1.100,00 KM, koja je opštinski odbor Bihac ostvario po osnovu izdavanja u zakup poslovnih prostorija, nisu iskazana na obrascima finansijskih izvještaja.

- Socijaldemokratska partija BiH je u 2004. godini primila priloge od pravnih lica iz inostranstva u ukupnom iznosu od 569.113,44 KM. Prilozi su u finansijskom izvještaju iskazani na obrascu 3., stavka ostali prihodi. Prema članu 14. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, prilozi pravnih lica se iskazuju na obrascu 3-b.

U tabeli su dati podaci o sredstvima iz inostranstva koja je SDP BiH primila u 2004. godini:

Izraženo u KM

Red. br.	Donator	Glavni odbor SDP BiH	Forum mladih SDP BiH	Forum žena SDP BiH	UKUPNO
1.	Laburistička partija - Velika Britanija	446.374,74	5.457,16		451.831,90
2.	SFU - Frit forum - Kraljevina Danska		37.132,06		37.132,06
3.	Socijaldemokrati-Stokholm city- Švedska	42.644,90		27.764,55	70.409,45
4.	DSU- Danski socijaldemokrati- Danska		9.740,03		9.740,03
	UKUPNO	489.019,64	52.329,25	27.764,55	569.113,44

Laburistička partija Velike Britanije je sredstva doznačila u svrhu pružanja finansijske podrške za kampanju na lokalnim izborima 2004.godine. Od ukupno odobrenih sredstava (451.831,90 KM), sredstva u iznosu od 5.457,16 KM su namijenjena za omladinski časopis i usmjerena su sa deviznog računa na transakcijski račun Foruma mladih SDP BiH.

Forum mladih SDP BiH je član mreže Dijalog, koju čine Liga mladih socijaldemokrata Vojvodine, Frit forum Danska i Forum mladih SDP BiH. Mreža Dijalog realizuje projekat izdavanja magazina Dijalog, čiji je cilj da informiše mlade o političkoj i socijalnoj situaciji u regionu i da kreira zajedničku platformu za dijalog mladih. Sredstva u iznosu od 37.132,06 KM su doznačena za pet (5) izdanja časopisa Dijalog.

Socijaldemokrati-Stokholm city su sredstva u iznosu od 70.409,45 KM doznačili na račun SDP BiH za projekat usmjeren za razvoj demokratije, organizacije i rješavanja problema poput generacijskih razlika i jednakosti polova. Podrška je usmjerena na poboljšanje organizacionih sposobnosti političke stranke, a u cilju unapređenja različitih interesnih grupa unutar SDP BiH, kao što su mladi, žene itd.

- Obrasci troškova 4-1; 4-2 i 4-3 nisu popunjeni u skladu sa čl. 20., 21. i 22. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 5. Pravilnika o finansijskim izvještajima subjekata koji učestvuju na izborima. U skladu sa odredbama navedenih Pravilnika troškovi su trebali biti iskazani pojedinačno po dobavljačima, ali je politička stranka zbog obimnosti većinu troškova iskazivala zbirno po kontima.

Troškovi predizborne kampanje

SDP BiH je postupila u skladu sa članom 15.10 Izbornog zakona BiH, odnosno potrošila je u svrhu izborne kampanje 968.064,60 KM.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH politička stranka ne smije za potrebe izborne kampanje potrošiti više od jedne (1) KM po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Izborna komisija BiH.

Prema podacima IK BiH Socijaldemokratska partija Bosne i Hercegovine je mogla da potroši 2.087.198,00 KM.

5.2. PREPORUKE

Na osnovu uočenih nedostataka preporučujemo Socijaldemokratskoj partiji BiH:

- da svoje finansiranje uskladi sa odredbama člana 5. stav 1., člana 6., člana 8., član 11. stav 1., stav 2. i stav 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka;

- da poslovne promjene proistekle iz poslovanja putem deviznog računa knjigovodstveno evidentira u poslovnim knjigama u momentu nastanka poslovne promjene, kao i da se prihodi knjiže na odgovarajuća konta predviđena u kontnom planu;

- da definiše postupke i procedure internih kontrola vezanih za proces trošenja finansijskih sredstava, te da ustroji upravljanje gotovinom putem blagajne i uvede obavezu vođenja blagajničkih izvještaja na dnevnom nivou uz obavezne priloge (nalog uplate i nalog isplate; dokumenta na osnovu kojih se vrše isplate putem blagajne). Poslovanje blagajne treba urediti tako da se razgraniče dužnosti odobravanja isplate, evidentiranja i isplate gotovine uz prethodno definisanje visine blagajničkog maksimuma;

- da uspostavi centralni registar članova;

- da vodi evidenciju o uplatama iz budžeta, kao i da obrazac 3.f. (prihodi iz budžeta) popunjava u skladu sa članom 18. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka;

- da ažurira evidencije osnovnih sredstava (analitiku), te da izvrši knjiženje osnovnih sredstava ili imovine koja nije knjigovodstveno evidentirana u poslovne knjige.

Ističemo da smo tokom obavljanja revizije imali dobru i korektnu saradnju sa osobom ovlaštenom za finansijske izvještaje i zaposlenim u službi za računovodstvo Glavnog odbora SDP BiH.

Sanja Čabrilo, revizor

Voljenka Bašić, pomoćnik revizora